

det fornødent, kan der foretages Ændringer deri.

Hvad selve Valgloven angaar, er det rigtigst, at den blev tilvejebragt med ikke ringe Vanskelighed. Der var mange forskellige Meninger, der skulde bringes til at samle sig i en Vedtagelse, og der var adskillige Vanskeligheder at overvinde, inden det lykkedes at komme til Enighed om den Valglov, som vi derefter benyttede ved Valget i 1918. Men hvis man mener, at der om denne Valglov skulde være truffet en Overenskomst gaaende ud paa, at den skulde staa urørlig i nogen Tid, er dette saa forkert en Opfattelse som vel muligt. Det ærede Medlem for Skern-Kredsen (Sigurd Berg) fremførte nogle ofte citerede Udtalelser af mig om Valglovens Egenskaber. Jeg har nu ofte henvist til disse Udtalelser, og jeg har ogsaa ved Forelæggelsen af Lovforslaget her oplæst, hvad jeg derom har sagt, og det er med Hensyn til Lovens Egenskaber intet andet, end at den Lov, vi gennemførte, var den efter min Opfattelse bedste, vi hidtil havde haft, at set i Sammenligning med den Lov, vi gik bort fra, den rene Flertalsvalglov, og set i Forhold til en tidligere Udformning af det System, Enmandskredse plus Forholdstalsvalg, som vi havde været inde paa, var denne Valglov den bedste, men jeg tilføjede udtrykkelig, at dette ikke betød, at jeg mente, Systemet havde faaet den endelige Udformning, tværtimod, jeg fremhævede ved alle Lejligheder, at nødvendigvis maatte det Forsøg, vi her gjorde, paa Grund af dets Nyhed være belemret med Mangler, og at saa snart Forsøget havde vist, at der var saadanne Mangler til Stede, maatte vi gaa til en Forandring i Loven. Men naturligvis kan jeg ikke vente, at man fra anden Side skal lægge særlig Vægt paa, hvad jeg i saa Henseende har sagt, ej heller, at man skal revidere den fejlagtige Maade, hvorpaa man har refereret mine Udtalelser. Derimod maatte jeg kunne vente, at de Partier, som i Øjeblikket er Oppositionen i Rigsdagen, vilde tillægge det, deres egne Ordførere har sagt om dette Forhold, nogen Betydning, og jeg skal derfor oplæse tre Udtalelser, som viser, hvordan det konservative Folkeparti og Venstre saa paa denne Valglov.

Det ærede Medlem af Landstinget, som ogsaa nu er Formand for det konservative Folkeparti i Landstinget, og som den Gang var Ordfører for Partiet i Landstinget, udtalte sig meget skeptisk om denne Valgmaades Hensigtsmæssighed, efter min Mening mere skeptisk end berettiget, og

han sluttede med at sige, at han for sit Vedkommende ikke troede, at Forsøget vilde falde heldigt ud, og tilføjede derpaa: „Vi fra vor Side vil forbeholde os, at vi, hvis Forsøget ikke falder heldigt ud, vil have Ret til at arbejde for en ny og bedre Valglov“. Det ærede Medlem, som den Gang førte Ordet for Venstre i Landstinget, og som ogsaa nu er Formand for Venstre i Landstinget, udtalte: „Naar jeg anbefaler at stemme for Lovforslaget, er det i Forventning om, at hvis Manglerne skulde vise sig store, vil man fra alle Sider hjælpes ad med at faa en Valglov, der bedre tilfredsstiller den Forskrift, som vi er blevet enige om at give i Grundlovens § 32“. I Folketinget kom det ærede Medlem, som den Gang førte Ordet for Venstre, ikke ind paa saadanne Spørgsmaal, idet han kun i Almindelighed anbefalede loyalt at slutte sig til Overenskomsten. Men det ærede Medlem, som den Gang var Ordfører for de Konservative, men som ikke nu er Medlem af Folketinget, nemlig Professor Ellinger, samlede sine Udtalelser i følgende Ord: „Grundlovens Bud vil nøde os alle til efter den indhentede Erfaring at foretage de Ændringer, som en redelig Opfyldelse af dette Paabud kræver“. Det er de Udtalelser, der faldd fra konservativ og fra Venstres Side: der gøres her et Forsøg, Grundloven paa byder os og forpligter os til at ændre de Mangler, som Forsøget, naar det praktisk er anvendt, viser os; dette kræver politisk Redelighed af os, og dette kræver Hensynet til Grundloven af os. Jeg maa derfor mene, at hvis der overhovedet paa Valglovens Omraade kan siges at foreligge en Overenskomst, saa er det en Overenskomst om, saa snart Forsøget er gjort, at ville rette de Fejl, som er forefundne. Disse Ord er vendte til det ærede Medlem fra Skern (Sigurd Berg).

Naar dette ærede Medlem derefter vilde mene, at der ikke nu var Tid til langvarige Forhandlinger om Valgloven — det ærede Medlem mente jo, at langvarige Forhandlinger vilde blive nødvendige om disse Lovforslag, hvad jeg ikke kan erkende —, og naar det ærede Medlem her henviste til Hensynet til Sønderjyderne, vil jeg dertil sige, at hvis det ærede Medlem begynder straks, og hvis han gaar til Arbejdet med den rette Villie til at opfylde den mellem Partierne sluttede Overenskomst om at ændre Valgloven, naar man har set Fejlene, vil der ikke være den mindste Vanskelighed for at blive færdig med Valglovsarbejdet, inden Sønderjyderne faar Brug for Valgloven. Der er, som alle ved, des-